I

Вічне мученице, Люзо,
Свідку „римських" трудів,
Пам'яти і мині ся вднесь ніти
„Вісти і Краю Ботокудів"!

Наші предки, чоловіченьки,
Тож то вам були оти!
За що мало ось напоїчника
Пана і Канчук наїхали!

Ми, наче їх, чоловіченьки,
Не такі сила вже прем, –
То князів та на наложників
Ми за море не підем.

Про князів, аристократії, –
О шо про, то мовно, – ну,
Ми на тої товар збагатій!
Шоб мали кланятись кому!

Ми як треба, то покірно б'єм
Головами до землі, –
Но [illegible] панам чи князем –
Ой-ой-ой, голуби!

~~Чудо ся то вкрапцює богу,~~
~~[illegible]~~
~~Так [illegible] годі ~~
~~[illegible]~~
~~[illegible] що [illegible]~~
~~[illegible] Край – [illegible]~~
~~Сіют люде [illegible]~~
~~Сіют [illegible]~~
~~А жнут [illegible]~~
~~Богатий Край – земля,~~
~~[illegible]~~
~~Мать земля дає, – но людям~~
~~Нич не дістається [illegible]~~
~~Но се байка, – не про землю~~
~~Не про [illegible] нам чу казати~~

Край смирення і мази
Край героїв з Галилеї,
Край просвіти і азбуки
Варт – її богу! епопеї.

Дивний Край! Дивнійші люде,
Що в тім Краю ся виводят.
Між ученими такії
Про людей тих вісти ходят.

В Краю тім живут при Куці
Різнородні люде:
Неприязні елементи,
Бидло і справі Ботокуди.

Неприязні елементи
Наче явні, ніб таємні,
Або з роду [illegible],
Або з-ків Крети підземні.

Діл їх ще ніхто не бачив,
Тілько ходят страшні вісти,
Що всіх правих Ботокудів
Вни хотілиб в Каші з'їсти.

Бидло, – що казать про него?
З[а] маси сіре, їсть невинно
(Так [illegible]), спить, робит, родит, –
Ну, і богу духом винно.

Але третій люд – герої,
Просвічені, умом вчені, –
Не Корнатські [illegible],
А що день [illegible] печені.

Ботокуди, то [illegible],
То стовпи порядку і віри,
Вім вни латают [illegible]
Хоть в [illegible] [illegible] діри.

Ботокуди, то борці
Бізуна [illegible], мов Горації
О [illegible], ад'юнктури
Голенкі [illegible].

Ботокуди – ідеалісти!
Ботокуди – то артисти!
Вни говорят [illegible]
Співают акафісти.

Елегія

Людьми забутий і богами
Сиджу я сходи над потоком,
Хтов сім то перескочить скоком,
Но все мене [illegible] ногами.

Минув час моїх скоків хвацьких!
Тепер я сам [illegible] бонністі
Сиджу, і співаю акафісти
[illegible] стиха [illegible] хлопів ласкавих.

Забув про мене бог і люде
Та годі їм! Добре то той мот:
Народ про веужна [illegible],
То і вождь забуде цей народ!

Я з чим [illegible] забуваю
Про божі всі права і людські,
Нашвидне [illegible], шо і [illegible]
Ой тії всем ботокудські.

Колись я був рак [illegible],
Но нині того вже не чутко,
За не Наум вже Безумович,
А ми попросту – Іван Забудько!

Ботокуди – ~~[illegible]~~ [illegible]!
Нервовую фразливость
В бидла свого лічат потом,
Ще і заводят [illegible].

Ботокуди – педагоги!
Щоб у бидла відогнати
Всю охоту до науки,
Кажут [illegible] читати.

Ботокуди – мудрі люде!
Що там ваші европейські
Ліберали, націонали?
Кращі в нас свої, рутенські!

А як де і у вас найдесь
Щось на вдобу сего чуда,
То не ваш се [illegible],
То правдивий Ботокуда.

Не хвалися ж ти Європо,
Шкода твоїх праць і трудів,
Що ти маєш там, то маєм,
Но не маєш Ботокудів!

Плем'я славне і велике,
~~[illegible]~~
~~[illegible]~~
Недбале, ~~[illegible]~~ а лукавне
Многословне, многоумне,
Малодумне і нерушимне –

О, позвольте мівакови
При стали покірно сісти
І про тебе всему світу
Розказати славні вісти!

II

Ну читач дізнаєсь про те, як Ботокуди зіставши ... [illegible] зо сну пробудившися

Вість дуже важна про бото-кудські сторонництва

Давну вість ми тим [illegible],
Що казав [illegible] учений:
Хоть одно живеє тіло,
Але різні в нім члени.

От на те, щоб їсти нам,
Голова – щоб [illegible] нею,
Руки – щоб [illegible] –
Хто що дасть – ступити в [illegible].

Так також розбились наші
Ботокуди з бога ласки
В різні сторонництва, що тягла
Різні повняют обов'язки:

Се одно – руки, що [illegible] собі [illegible],
Те жолудка, третє – рота;
Но у всіх одна, незмінна
Ботокудськая істота.

Перше цего вихвалім
Борбі, [illegible] трудів
Сторонництва, що зовесь:
Твердо-Древно-Ботокуди.

Справді – твердість дивна в них!
Перед всім тверді [illegible]:
Все згризут, що їм зарвут,
Хоть би кусень [illegible] був [illegible].

Пальці тож тверді в них,
Що раз хопят, то кріпко;
[illegible] тож твердий [illegible],
Недвижне, щоб що ся стало.

А вже чела, ті надиво
В них тверді, так що нігди
Чолобійниками звут їх,
Що ці чоло [illegible] з міди.

Що всім „древними" зовуться,
Тож за зло не можна їм брати,
Хоть що слово те значит,
Дуже трудно [illegible] дізнати.

Зрешті премудрі кажут,
Що від древа вно походит.
Може бути не прості, –
Справді се досить [illegible].

Справді до древ у них
Бесінно любов велику,
Бо [illegible] [illegible]
Своїх [illegible] без [illegible].

А вже може найбагата
Лафе і [illegible],
Що як з древа, вни хтілиб
Вічно на древі стояти.

Друге сторонництво тож
Дуже близьке до тих древніх,
Свято-Курячим зовесь,
З не має цілі певних.

Свято-Курячим зовесь,
Але не тому, що вічно
Мов [illegible] Курка бродит, –
Се було би [illegible].

Вно зовесь також годуе
Дивну Куркузову міта,
Курка се з [illegible] раси,
Що зовесь Митро-Побита.

Курка ся [illegible] дуже много,
Хоть часом і с [illegible] [illegible]
Досі не неслась, но може
Швидко де яйце нам духне.

Курку ту держат у клітці,
Тож не знати, чи сама вна
Породає так богато,
Чи єї [illegible] славна.

Ціле [illegible] сторонництво
Свято-Куряче не має:
Курку кормит і себе,
З на тоє [illegible] збирає

Чи буде якиї пожиток
Свого – не повім вам це,
Треба ждати, аж свята
Курка нам яйце знесе.

Третє сторонництво звесь
М'якко-Нова Ботокудське, –
Хоть і не опозиційне,
Но також не чисто людське.

Продуктівне сторонництво,
Але – диво – все бідує!
Правда, вно не хліб [illegible],
А лиш фрази продукує.

Се народне сторонництво,
Все лиш для народа діє; –
Но тре знать, що під народом
Вно себе лиш розуміє.

Се діяльне сторонництво,
З цего діяльні люде
Все говорят: Лиш за[в]тра,
Якось то вono вже буде!

Но при всім тім вно м'якке,
Смирне, добре сторонництво,
Хоть махає, но не вдарит,
Бо му (страшне) головництво.

Най Куди ї[м] му там битись!
[illegible] не має [illegible] охоти,
Бо від роду нещасливе
Все хорує на сухоти.

Се ті славні сторонництва,
Хоть різна їх робота,
Різні мови, но одна в них
Ботокудськая істота.

III

Правдива історія про пробудження і нещасливім засипанню Боток.

Був колись-то час горячий,
Що прогнав народів сон,
То тоді то [illegible] сотворив
Ботокудів Штудіон.

Штудіон, то був потужний
Учіт нещадрий мандарин,

Він з [illegible], а [illegible] –
Ботокудів сотворив.
Ті розверещалися зразу,
Затрепались – звичайно діти, –
Далі-далі втихли і щиро
Почали в куті сидіти –
[illegible]. З мам[а] [illegible]
Навчено їх ~~[illegible]~~ голи гнути, –
Ну, і до відтак вни ще і донині
Того не могли забути.
Хто іно трафився сильнійший,
В мандаринськім му[ндурі],
Всім вони поклони били,
Аж на чолах мали гулі.
Прімно били їм поклони
Не жалуючи чола, –
Тож Гмировищина і лія їм
Чолобійникав [illegible].
А вони ж то і незлобиві,
Не противились за теє,
Але ~~[illegible]~~ в піснях прославляли
Те ілія своє [illegible].

Пісня чолобійників.

Пісню цю вни в сні зложили,
В сні її і співали стиха,
В сні жили і держали бидло
І не знали горя-лиха.
В сні просвіту розширяли
Від котрої не було
Ні одній душі ясніше, –
В сні ціле життє їх зійшло.

Спали чесні Ботокуди,
Дивні сни непрестанні сниліс, –
Мов то вни герої славні,
З [illegible] та левами бились.
Мов то вни народ розумний,
Мов то ось царі зі всходу
Йдут з дарми поклонятись
Ботокудському народу;
~~[illegible]~~
~~[illegible]~~
Мов то світ увесь славит їх
За їх [illegible] велике діло;
А не знали, що се все лиш
Їм самим в ухах шуміло.

Що вперед Канчук робив,
[illegible] в свої взяли вони руки,
Замісць фізичних канчуків
Завели моральні букви.

Замісць давних рад глуповських
Уустала „Рада ботокудська",
Де наперше означено,
Що є „вірність", що є „зрада",

Що є „стовп" а що „підпора",
Де також в страшній утомі
Сто днів радились, який би
Герб дать на „Голоднім домі"

Сто днів радят — нич не вийшло.
Але сто перша днина чеше,
І вни герб такий рішили:
Срібний пес на чорнім брезе.

Рік ладили того пса,
Рік несли а рік ставляли....
„Стій [illegible] же ту на нашу славу
І грізно!" — йому казали.

1. о. Ник. Волчанскій — Звиничь — Гудзановъ
2. о. П. Воинаровскій — Ляцке — Тысменица
3. о. Іоаннъ Василковскій — Могильница — Гудзановъ
4. г-жа. Марія Волошиньска — Вербяни — Немиловъ
5. о. Воевудка Ан. Карловъ — Залуче — Снятынъ
6. г. Ватошинскій Анатоль — Делятынъ
7. г. Василовичъ Левъ — Лоснъчь — Давидковцы
8. о. Воевудка — Зелена — Надворна
9. г-жа Іоанна Винницка — Цвсье — Козова (Чортковъ?)
10. г. Венддиловичъ Цециліа — Криве — Цвсно
11. о. Варанучинскій Іосифъ — Трошева — Микулинцы
12. г. Изидоръ Ванюп — Освятинъ (Освіцим) коней
13. г. Олимпъ Андр. Волянскій — Черновцы
14. о. Ванчицкій Барышь — Черновцы
15. о. Валявскій Ст. Старый Лоссуъ
16. г. Валявскій Jose Kolanka — Коломыя — Волошинъ
17. Вп. о. Никола Волошинъ зъ Заргова
18. Вп. Едмундъ Вѣтвицкій въ Литобичинахъ
19. Иванъ Вихнанинъ учит. гимн. Ясло

І стоїт той пес преславний
На „Голоднім домі" й доси,
Став на ковбицю ногами
І до сонця морду зносит.

І сидит в „Голоднім домі"
Ботокудська рада й доси,
Против мрій, теорій, мислей
Сьміло чола свої підносит.

Але сонце ясним небом
Тихо, радісно плыве;
В ботокудськім тихім краю
Племя родиться нове.

Племя люте і безбожне,
Що на сміх бере героїв,
[illegible] ї „стовпів" тих ботокудів
Та с покори їх старої.

Наплодили нам ботокудів!

Перед всім вам тре сказати
Без гніву і без охоти
Історично та критично:
Відки взялись ботокуди?

~~[illegible]~~
Неприязні ельементи
В злобі без кінця і міри
Ось що кажут — зрозумієсь,
Се мусит дати віри —

~~Ось що кажут: Спочатку~~
~~Тьма кромішна була кромішна,~~
~~По верху носивсь Канчук~~
~~А в сподку духа грішна.~~

Ось що кажут: Спочатку
Сьвіт тонув у тьмі кромішній,
Зверха унось Канчук,
В тьму гнались думи грішні.

Грішні думи, просте бидло
~~[illegible]~~
~~[illegible]~~
Гнуло в прах Кару фатальну,
А Канчук гуляв свобідно,
Лад підтримував суспільний.

Окрім бидла і канчуків
~~[illegible]~~
~~Так говорят [illegible]~~
Кошмаршрудські — не було ще
Ботокудів і помину.
~~[illegible]~~
Навіть край тоді не звався
Ботокудя, так як нині,

~~Не [illegible] і ця славетне~~
Но славетнеє імя
Мав „Глуповської пустині"

І тільки тоді була, мій Кондію,
Весело час проживати,
Хто при свисті Канчука
Мав охоту танцювати.

Аж настав почасний час,
Дивний феєрверк на народи,
Так, що й не угодить! Ну, —
Почалися хороводи.

Навіть радувати страшно,
Що в той феєрверк ся зробило, —
Якби може се звіть з історії,
Ми би туй дали на мило.

От тоді то нечей Канчук
І порядок нечей суспільний, —
Закричало, заметалось
Бидло, [illegible] божевільне.

От тоді то в край глуповський
Надійшов якийсь Оконон
В мандаринськім мундирі,
Що звавсь графом Ватдіон.

Справді був се Ватдіон —
Крий від него божа мати!
Бо таке ту наробив,
Що встид людьови казати.

Він, що приклавши ту був
Для людей [illegible] тихих трудів,
Він з мокрих, а [illegible]

Ну, та звісно, — Ватдіон
Не був бог, то й ті особи,
Що він сотворив, — не мали
І крихти людської подоби.

Руки в них — мов у собі горнут,
Рот — кругнит мишей, чоло
З міди і чуху, — ані серця
Ані мозку не було."

Так говорят [illegible],
Но правдиві ботокуди
Голосно перечат тому
І кланяться і бються в груди.

„Брешете!" говорят сьміло, —
Ваша мова вся — викрентки,
Фальш і злоба, — бо ви ж прецінь
Нам вороги ельементи!

„Брешете, щоб Ватдіон
Не на людськую подобу
Сотворив нас і за то
Гріх тяжкий поніс до гробу!

Не якусь там Ватдіон
Сотворив нас, мов паскудство,
Но сам нам Біг сотворив
Нас і наше ботокудство.

О, смолінь цих народів
На землі лиш ми єдині
Так як вийшли з рук господних
Так осталися й до нині.

Так, до нина ми невинні,
Серцем і розумом дитими,

Нас ось доперва вчора
Оживив нас Бог із глини.

І та глина — ми то чуєм —
В нашій ще лежит істоті, —
Вічно нас манит і тягне
В рідним собратись болоті.

І та глина пренадобна,
Наша вітчина, рідна мати
Доси нас держит невинних,
Не дає нам заплювати

Валуті наук, теорій,
Поступів, ідей розмичних,
~~[illegible]~~ Позитивних, безпротивних
Дарвінів і соціялістичних."

~~Але правдиві ботокуди,~~
~~Так [illegible] нас сьогодні~~

III

Ми ще від часів Адама
Ботокуди істнували,
Ми аж в сорок якимсь році
Враз сотворені зістали;

Сего не будем рішати
Тай воно й не легка справа, —
Но то певно, що від того
Року почалась їх слава.

На руїнах Канчуківських
~~[illegible]~~
Стали вни, як „Стовп народний"
На руїнах академії
Збудували „Дім голодний"!

I	II	III	IV	С.	1.	2.	3.	4.
18/12 75 90	5/7 90	5/7 90 но	5/7 1	за 1 кв. 277 кар. 877. 20	24/1 1.	24/1 1.	24/1 1.	24/1 1.
Леждун 1875	Рах 1875 коль 2 5/1 50	16/4 1/6 10 90	19/1 60 15/4 40	кар. 877. 1.30	1.	30		
Рах 875 25/1 20	25/1 90	15/1 70 15/7 30	15/7 1	кар. 1877 50 кр.	15/2 50 а за 1876	15/2 1.		
19/1 1.80		1.50						
19/1 90	30/4 90							
19/1 1.80								
1/2 1.	3/5 2.	22/10 10	22/10 10	10 кр. по 277 90 кр. 22/10	(за 1879)	20/2	20/2 1.	
10/2 1.80	17/2	17/2 10 90	8/2 80+20	—	12/1 1.	12/1 1.	12/1 1.	12/1 1. 20
15/2 90	28/3 1.80	12/1110	12/11 1.		20.			
22/2 1.80								
27/2 1.80		18/4 1.	18/4 1.					
11/3 2.	8/4 1.60		80					
23/3 90								
1/4 50								
5/5 1.80		5/5 1.80		80				
28/5 1.80								
10/8 10 90	10/8 50 90.	Тим, що то 10/8 прислано за II повроз.						

~~Ми діждались так великих,~~
~~Нам уділено свободу,~~
~~А вона принести мусит~~
Щастє нашому народу

Дечого нам надарували;
Вольу (хоть там і за гроші)
Трудні академії, —
А що варт слова хороші!

Що варт то, що ми від неньки
Звелись „строгі порядку";
~~Коли~~ А що варті ~~наші~~ надії
І ласка панська на остатку!

~~Ми~~ Все ми маєм! Збакались нас
Елементи неприязні,
Хоть із нас смійались зразу,
Що такі ми непокарні.

Все ми маєм, що нам треба,
Так щоб більш нічо і бажати,
А їмя велике наше
Вічно буде прославляти. 8/2 1.

Ми льояльні! Ми за вольу
Шабельками не рубали,
Що ~~даро~~ нам надано, — ми смирно
І льодьакови приньали.

Ми тверді, як мов скала
Стоїмо на вірі ґрунті, —
В вірі тій будучність наша,
А не в ворохобнім бунті.

Ми і учені — ще дяки
Нас псалтир читать навчили, —
С книг святих вся мудрість наша,
А учуєм ми на машинки x)

Ми великі, — Сан Буг
І Дністер наш безконечний, — xx)
Ось границі наші, — ту саме
Ботокудський край безпечний.

В краю тім родина наша,
Ціль всіх наших щирих трудів,
От там тілько щирих серць,
Кілько щирих Ботокудів.

Ми для своєї вітчизни
Віддамо зімлю душу,
Ми за ньу в огонь підем,
Або в воду і на сушу.

Вна багата щедротою
Не затопит нас ніколи,
Ми також її не лишим,
Все працюючи поволи.

Доки молоком і медом
Ти имбевся, наш рідний краю, —
Доки весело, в достатку
Череди твої іграють, —

Доти і ми тебе не кинем,
А хіба бисмо здуріли, —

Ані тьа заведем... туди,
До святої твеї ціли!"

Так писали в ті часи
Про діяльність Ботокудів,
Так шуміли наперед вже
Честь для їх великих трудів.

А ті труди і справді, що
Страх, які були великі!
Вість про них останесь вічна,
Хоть вже і них нема і памяти.

V

О преславні Ботокуди,
Де я бідний слів найду,
Щоб як слід возвеличити
Вашу ~~нашу~~ першу „борбу"!

Ні давніше, ні пізніше вже ви
Не робили тілько стуку,
Що тоді, коли велась
Славна „битва о азбуку"!

Так ви ділько там боратись
З неприязними елементами,
Так зливали поле битви,
Но не кровью, — атраментом!

Неприязні елементи, —
Льуд підступний і завзятий, —
Вам найлюбіші букви:
Ъ, Ы, хтіли взяти.

Ні, не тілько Ъ, Ы, Ѣ, —
Всьу кириличну ~~азбуку~~
Хтіли, а взамін накинуть вам взяти
Альфабет латинський клятий.

Но ви знали, великі мудрі,
Що вся наша вартість в буквах,
Вся будучність, сила, слава
Словом — жизнь вся ботокудська.

А тії азбуці спочиває,
В орах тих та ятьах криється,
І скоро те возьмут вам, —
То все нараз розвієсь.

Ось ви і сміло підняли
В обороні їх прапор і
Сміло, твердо ~~[illegible]~~ до бою
закричали:
„Згинем за їори та ятьи!"

Ви три дни і чотири ночи
Безупинно так кричали,
А між тим підпори ваші
Три брошури написали.

Ах, брошури ті преславні!
Досі ще вони по стріхах
Ботокудських ся валяют,
Де припав їх сміт і прах.

Ах, премудрі ті брошури,
Свідки боїв тих давніх, —
Три, як сестри, з містились
Ті з четверта думки в них.

Мов гармати — сігналами
~~Спали вони на ворогів~~
~~Розгнали, обобрали~~
Вони на ворогів упали,
І мов бомба все довкола
Розігнали, розметали.

Так скінчилась славна битва, —
~~Ботокудам [illegible]~~
~~Ботокудам вийшла на втіху,~~
~~Но [illegible] враг наробив ся~~
~~Битвою смішного гріха.~~

VI

Уступили вороги, —
Певно то їх в серце тикнуло,
Що в тих трех брошурах лютих
Ті в четверта думки було.

VI

Але чорт їм, тим новим!
~~Не про [illegible] ту мова;~~
~~Ми про ботокудську раду~~
Не вони нас ту обходьат,
А та раді ботокудській,
Що великі діла плодьат.

Бо чень кождий догадаєсь,
Що на псі вони не стали,
Але дали в світ широко
Ботокудство ~~в~~ розплавлювали.

Правда, все той посріблений,
Що на дахах виліз смійло,
Безперечно і неохідно
Був їх найвеселіше діло.

Вилле ~~[illegible]~~ ще вони не ішли,
Но за то від тої хвилі
Вши ~~[illegible]~~ всьа глупоб ~~[illegible]~~ краю
Вин, мов морські води вкрили.

IV

Про широку ту діяльність,
Що лилась, мов ріки з моря
Ось яке в той час писала
Славна „Ботокудська Зоря":

~~[illegible]~~
~~[illegible]~~

Слава богу, час минає!
Не в тім штука, що минає,
А в тім, що збудились раз,
Наш народ вже не дрімає.

Не дрімає і не спит,
А кріпиться і ликує
Славит бога і монарха,
І нічо го ~~[illegible]~~ не чує.